

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 27CoP/6/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3119207816
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 03. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Martina Trnavská
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2021:3119207816.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Martiny Trnavskej a členiek senátu JUDr. Ľubice Bajzovej a JUDr. Aleny Záhumenskej vo veci starostlivosti súdu o maloletú Q., bytom u navrhovateľov, v konaní zastúpenú kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Q., dieťa rodičov: matky C. a otca E. o návrhu navrhovateľov 1/ I. a 2/ D., obaja bytom U., na zverenie maloletej do náhradnej osobnej starostlivosti, o odvolaní matky proti rozsudku Okresného súdu Trenčín zo dňa 13. novembra 2020, č.k. 26P/175/2019- 92, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom rozsahu **p o t v r d z u j e .**

Žiaden z účastníkov **n e m á** nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom zo dňa 13. novembra 2020 č.k. 26P/175/2019- 92 súd prvej inštancie zveril maloletú do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľov, ktorí sa budú o maloletú osobne starať a ktorí ju budú zastupovať a spravovať jej majetok iba v bežných veciach, uložil matke povinnosť prispievať na výživu maloletej vo výške 70,- eur a otcovi vo výške 100,- eur mesačne vždy do 15. dňa v mesiaci vopred poukazovaním Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Q. s účinnosťou od právoplatnosti rozsudku súdu o zverení maloletej do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľov. Návrh navrhovateľov o úpravu styku rodičov s maloletou vylúčil na samostatné konanie. Súd prvej inštancie rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu konania. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že sú splnené podmienky na zverenie maloletej Q. do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľov, starých rodičov maloletej z otcovej strany. Vykonaným dokazovaním bolo zistené, že starostlivosť o maloletú nezabezpečujú jej rodičia z dôvodu, že obaja užívajú návykové látky. Pri určení výšky výživného zo strany rodičov k maloletej Q. v súlade s § 45 ods. 8 a § 81 ods. 1 Zákona o rodine vychádzal súd prvej inštancie zo skutočnosti, že otec dokáže z pracovného pomeru dosiahnuť príjem vo výške 700,- eur netto mesačne a má ďalšiu vyživovaciu povinnosť k mal. E.. Čo sa týka určenia výživného pre maloletú zo strany jej matky, konštatoval, že vykonaným dokazovaním sa mu nepodarilo zistiť, kde matka po ukončení pracovnej neschopnosti pracuje. Vzhľadom na zistené skutočnosti musel posúdiť potenciálne možnosti matky zabezpečiť si príjem z pracovného pomeru. Zistil voľné pracovné miesta, z ktorých by matka napr. výkonom práce operátora výroby v F. mohla dosiahnuť základnú mzdu vo výške 710,- eur brutto, okrem toho by mohla získať dochádzkový bonus + výkonnostný bonus a z takto zisteného potenciálneho príjmu minimálne 710,- eur brutto vyšiel pri určení jej vyživovacej povinnosti a za primerané výživné považoval výživné vo výške 70,- eur mesačne, pričom prihliadol na matkinu ďalšiu vyživovaciu povinnosť k maloletému E.. Pritom zohľadnil potreby maloletej, ktorá od 9/2020 navštevuje materskú školu a má primerané potreby k svojmu veku.

2. Proti tomuto rozsudku v rozsahu výroku o výživnom podala včas odvolanie matka. Žiadala zmeniť rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku o výživnom a určiť jej nižšie výživné vo výške 30,- eur mesačne. Svoju žiadosť odôvodňovala tým, že je momentálne nezamestnaná, evidovaná na úrade práce, má zdravotné problémy, nemá žiaden príjem. Z finančných dôvodov sa nemohla zúčastniť na pojednávaní, preto nemohla vysvetliť súdu svoju životnú situáciu. Sľúbila, že ak sa jej polepší, bude prispievať na výživu maloletej vyššou sumou.

3. Navrhovatelia k odvolaniu matky uviedli, že s navrhovaným znížením výživného matky nesúhlasia, nakoľko to nepokryje výdavky ani na základné životné potreby dieťaťa. Poukazyvali, že v návrhu navrhovali vyššie výživné matky. Uviedli, že zlú finančnú situáciu si zapríčinila matka sama, pretože nemá záujem zamestnať sa. Svoju životnú situáciu mohla prísť na súd osobne vysvetliť, nakoľko peniaze na cestu na súd (30,- eur) dostala od svojej tety, no aj napriek tomu sa nedostavila.

4. Otec sa k odvolaniu matky vyjadril s tým, že so znížením výživného matke nesúhlasí. Uviedol, že má informácie, že matka pravidelne berie tvrdé drogy, a je preto toho názoru, že pokiaľ si vie matka nájsť financie na drogu, tak dokáže zaplatiť aj výživné. Poukázal, že matka nepracuje nie kvôli zdravotným problémom, ale preto, že sa jej pracovať nechce. Zdravotné problémy matky sú podľa neho psychického rázu kvôli drogám. Upozornil, že matka pravidelne porušovala pravidlá počas práceneschopnosti a zdôrazňoval, že matka má možnosť pracovať vo firmách tak, ako pracuje aj on.

5. Kolízny opatrovník sa k odvolaniu nevyjadril.

6. Krajský súd ako súd odvolací vec preskúmal podľa § 65 a § 66 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej len CMP) bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP) a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné v napadnutom rozsahu ako vecne správny potvrdiť podľa § 387 ods. 1, 2 CSP z nasledovných dôvodov:

7. Na základe preskúmania rozsudku odvolací súd dospel k záveru, že súd prvej inštancie vykonal dokazovanie v rozsahu potrebnom pre rozhodnutie vo veci, dospel k správnym skutkovým záverom, ktoré majú oporu vo vykonaných dôkazoch a vec správne skutkovo i právne posúdil. Odvolací súd sa preto v celom rozsahu stotožňuje so skutkovými závermi, ako aj s právnym posúdením veci v odôvodnení rozsudku súdu prvej inštancie a podľa § 387 ods. 2 C.s.p. na ne v plnom rozsahu poukazuje.

8. Odvolací súd vyhodnotil odvolacie námietky matky ako neopodstatnené, bez opory v zistenom skutkovom stave a v následnom právnom posúdení veci súdom prvej inštancie.

9. Na potvrdenie správnosti rozsudku súdu prvej inštancie odvolací súd dopĺňa:

10. Plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť (§ 62 ods. 4, 5 Zákona o rodine). Pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie (§ 75 ods. 1 Zákona o rodine).

11. Súd prvej inštancie lustráciou v Sociálnej poisťovni zistil posledný pracovný pomer matky u zamestnávateľa G. a z oznámenia G. zistil, že matka bola v spoločnosti zamestnaná od 20.01.2020 do 07.05.2020 ako pomocný pracovník v obuvníckej výrobe. Pracovný pomer bol s ňou ukončený v zmysle § 72 ZP v skúšobnej dobe zo strany zamestnávateľa. Počas trvania pracovného pomeru mala od 13.02.2020 do 19.02.2020 neospravedlnenú absenciu (na základe nevydokladovaného obdobia) a od 20.02.2020 do ukončenia pracovného pomeru bola práceneschopná. V 01/2020 dosiahla čistú mzdu 263,54 eur a v 02/2020 - 233,72 eur.

12. Odvolací súd zhodnotením zistených skutočností (matka v odvolacom konaní nepreukázala opak) dospel k rovnakému záveru ako súd prvej inštancie, že matka nepreukázala žiadne objektívne dané dôvody, pre ktoré by sa nemohla zamestnať a dosiahnuť príjem potrebný na zabezpečenie výživy svojho

dieťaťa. Aj z oznámenia jej posledného zamestnávateľa vyplynulo, že zamestnaná bola len krátku dobu, a to 23 dní a následne do práce neospravedlnene nenastúpila. Je prirodzené, že za takýchto okolností s ňou zamestnávateľ pracovný pomer v skúšobnej dobe skončil. Z tvrdení účastníkov vyplynulo, že problémom matky je závislosť na návykových látkach, pre ktorú nie je ochotná pracovať a schopná postarať sa o deti.

13. Pri uplatnení princípu tzv. potenciality príjmov osoby povinnej platiť výživné oprávnenej osobe súd neprihliada len na skutočné (faktické) príjmy povinného, ktoré dosahuje v čase vyhlásenia rozsudku, ale vychádza z jeho potenciálnych príjmov, čo znamená príjmov, ktoré povinný (potenciálne) mohol mať vzhľadom na svoj vek, zdravotný stav, schopnosti, stupeň dosiahnutého vzdelania a jeho zamerania, prax, jazykové znalosti, dopyt na trhu práce, a to bez ohľadu na to, že tento príjem v dôsledku svojej nečinnosti reálne nepoberá. Vyššie uvedený princíp spočívajúci v tom, že nerozhodujú skutočné zárobkové a majetkové pomery rodiča, ale jeho reálne zárobkové a majetkové možnosti plynú z toho, že je povinnosťou rodičov vynaložiť všetky sily na zodpovedné zabezpečenie výživy svojich detí a vystríhať sa každého konania, ktoré by malo negatívny dopad na zabezpečenie výživy detí. V rozpore s touto povinnosťou je vyhýbanie sa pracovnému pomeru. Vtedy je plne namieste uplatniť princíp potenciality príjmov, ako to správne vykonal súd prvej inštancie, keďže skutočnosť, že takýmto konaním sa povinný rodič vzdal objektívnej možnosti platiť výživné, nemôže byť na ťarchu oprávneného mal. dieťaťa.

14. Za účelom zisťovania potenciálnych príjmov matky súd prvej inštancie vykonal vyšetrovanie a zaobstaral dôkazné prostriedky - správy od bývalého zamestnávateľa matky, aktuálne ponuky práce, ktoré je matka schopná vykonávať vzhľadom na svoj mladý vek a zdravotný stav. Potencialitu príjmov súd prvej inštancie riadne zisťoval a vyhodnocoval. Zistenia súdu prvej inštancie preukazujú objektívne existujúcu možnosť matky v mieste bydliska vykonávať povolanie zodpovedajúce jej schopnostiam so zárobkom 710,- eur brutto. Za takýchto objektívnych možností s prihliadnutím na schopnosti matky je stanovené výživné primerané. Odvolací súd dospel k záveru, že súdom prvej inštancie určené výživné matky pre maloletú nepresahuje zodpovedajúci podiel na nákladoch daných jej vekom a základnými odôvodnenými potrebami, a súčasne nepresahuje limity dané osobnými a potenciálnymi finančnými možnosťami na strane matky ako povinného rodiča.

15. Matka si musí uvedomiť váhu svojej zodpovednosti a nevyhýbať sa práci. Povinnosťou rodičov je venovať všetky sily na dôsledné zabezpečenie výživy detí v záujme ich náležitého telesného i duševného vývoja, a vyvinúť všetko úsilie na to, aby zaobstarali prostriedky pre svoje deti.

16. Podľa § 387 ods. 1 C.s.p. odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

17. Rozsudok súdu prvej inštancie je v napadnutom rozsahu vecne správny. Preto ho odvolací súd podľa § 387 ods.1 CSP potvrdil tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

18. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods.1 CSP v spojení s § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania. Civilný mimosporový poriadok v ustanovení § 52 upravuje základnú zásadu náhrady trov konania v mimosporovom procese, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania. V konaní nebola zistená žiadna okolnosť, ktorá by oprávňovala súd rozhodnúť o náhrade trov konania podľa ustanovenia § 55 CMP.

19. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu Trenčín pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenej osobe, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie nie je prípustné proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza (§ 76 CMP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, môže oprávnený podať návrh na vykonanie exekúcie u súdneho exekútora podľa zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) alebo návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia u miestne príslušného súdu podľa zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok.

Rozhodnutie o peňažnej povinnosti vo vzťahu k maloleťému možno vykonať cestou exekúcie podľa Exekučného poriadku, a to exekúciou zrážkami zo mzdy a z iných príjmov, prikázaním pohľadávky, prikázaním pohľadávky z účtu v banke, prikázaním iných peňažných pohľadávok, postihnutím iných majetkových práv, exekúciou na obchodný podiel, predajom hnutelných vecí, predajom cenných papierov, predajom nehnuteľnosti, predajom podniku, príkazom na zadržanie vodičského preukazu.

Rozhodnutie, ktorým bola upravená starostlivosť o maloleťého, styk s maloleťým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloleťému možno vykonať cestou súdneho výkonu rozhodnutia podľa zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok, a to odňatím maloleťého tomu, u koho podľa rozhodnutia nemá byť a odovzdaním tomu, komu bol podľa rozhodnutia zverený, alebo tomu, komu rozhodnutie priznáva právo na styk s maloleťým po obmedzený čas, alebo tomu, kto je oprávnený neoprávnene premiestneného alebo zadržaného maloleťého prevziať.